

การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553-2554 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

The Evaluation of Graduate Quality According to Thai Qualifications Framework for Higher Education in Academic Year 2010-2011 at Boromarajonani College of Nursing Saraburi

ศิริวรรณ ทุมเชื้อ* ศิริธร ยิ่งแรงเร้ง** ประกริต รัชวัตร*

Siriwan Thumsoue* Siritorn Yingrangreang** Prakrit Ratchawat*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวางเพื่อประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีที่สำเร็จปีการศึกษา 2553-2554 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษา 2553 จำนวน 125 คน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 65 คน เก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือนตุลาคม 2553 – พฤษภาคม 2555 โดยใช้แบบประเมินคุณภาพบัณฑิตของส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ทางวิชาการ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ จำนวน 37 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha) ของแบบสอบถามโดยรวม เท่ากับ 0.94 ในผู้ใช้นบัณฑิตปีการศึกษา 2553 และ 0.96 ในผู้ใช้นบัณฑิตปีการศึกษา 2554 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test อิสระ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของบัณฑิตโดยรวม ตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทั้งในปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.85$, $SD = 0.15$) และปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.86$, $SD = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกันทั้ง 2 ปีการศึกษา โดยมาตรฐานคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม มีคะแนนสูงสุด ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.15$) ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.12$) รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.18$) ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.23$) สำหรับคุณภาพของบัณฑิตด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา เช่นเดียวกัน ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.30$) และปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.34$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยรวมของคุณภาพบัณฑิต ปีการศึกษา 2553 และ 2554 พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.302$, $p = 0.769$) การศึกษานี้มีประโยชน์ในการติดตามประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิพยาบาลระดับปริญญาตรี

คำสำคัญ การประเมินคุณภาพบัณฑิต/กรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา/อุดมศึกษา/วิทยาลัยพยาบาล

Abstract

This cross-sectional survey evaluated quality of undergraduate nurses according to the Thai Qualifications Framework (TQF) for Bachelor degree in academic year 2010-2011 at Boromarajonani College of Nursing Saraburi. Study sample comprised of 125 and 65 graduates' supervisors in 2010 and 2011,

* พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

** พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

respectively. Data was collected through postal service in October 2010 – May 2012 using the 37- item graduate quality assessment in 6 dimensions that developed by the Praboromarajchanok institute: 1) the ethical and moral, 2) the educational knowledge, 3) the cognitive Skills, 4) the interpersonal relationship and responsibilities, 5) the numerical analysis, and information technology skills, and 6) the nursing profession practice. The reliability (Cronbach's alpha) of total scale was .94 in 2010 and .96 in 2011. Data was analyzed using descriptive statistic including percentage, mean, standard deviation, and t-test independent. Results showed an overall quality of graduates as perceived by their supervisors were at high level in academic year 2010 (mean= 4.85, SD = 0.15) and 2011 (mean= 4.86, SD = 0.16). When examined in each dimension, the highest mean score was the quality on ethical and moral dimension in 2010 (mean = 4.89, SD = 0.15) and 2011 (mean= 4.92, SD = 0.12), followed by the quality on interpersonal relationship in 2010 (mean= 4.88, SD = 0.18) and 2011 (mean= 4.88, SD = 0.23). Whereas the lowest quality score in 2010 and 2011 was the Cognitive dimension with mean score 4.81 (SD = 0.30) vs 4.80 (SD = 0.34), respectively. There were no statistical different of mean scores for overall TQF between nursing graduates in 2010 and 2011 academic years ($t = -0.302$, $p = 0.769$). This study is useful to the Nursing education institutions in the pursuit of graduates' quality according to Thai Qualifications Framework for Bachelor of Nursing Science.

Keywords: Evaluation Graduate Quality/ Thailand Qualifications Framework/ Higher Education/ Nursing College

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาวิชาชีพพยาบาลมีวิวัฒนาการมายาวนานมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการมาตลอดเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงของสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตที่เน้นการให้บริการเชิงตั้งรับมาเป็นการให้บริการเชิงรุกมากขึ้น รวมทั้งยังต้องมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการควบคู่ไปด้วย มีผลทำให้หน่วยงานฝ่ายผลิตจำเป็นต้องพัฒนาบัณฑิตพยาบาลที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงานนั้นสามารถปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้อย่างเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการเตรียมบุคลากรด้านสุขภาพสาขาหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพ ตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้านให้ครอบคลุมรวมถึงการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานของกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ตามประกาศสภาพยาบาลเรื่องสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพ สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย สมรรถนะด้านการสื่อสารและการสัมพันธภาพ สมรรถนะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และสมรรถนะด้านสังคม (แผนงานพัฒนาเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ, 2553)

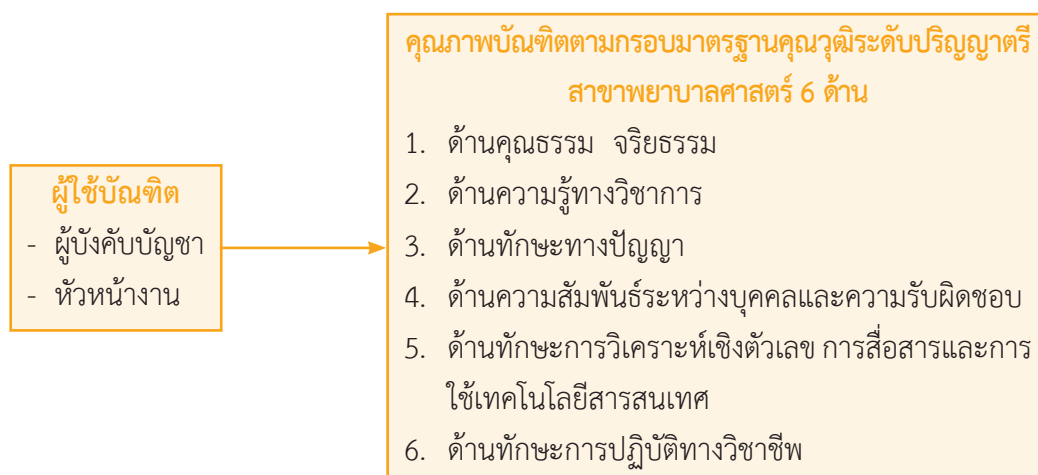
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่สำคัญหลักอย่างหนึ่ง คือ การผลิตพยาบาลวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนด้านการบริการสุขภาพและสาธารณสุขในการดูแลสุขภาพบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยมีบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาลัทธิสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2553 จำนวน 195 คน และ พ.ศ. 2554 จำนวน 80 คน มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มุ่งเน้นให้นำความรู้ไปใช้ในการสถานการณ์จริงและการแสวงหาความรู้

จริงจากการปฏิบัติ มีการปฏิบัติที่ดีภายใต้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาพยาบาลให้เกิดทักษะ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ แนวคิด หลักการและทฤษฎีทางการพยาบาลมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ มีความรัก ทศณคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีสัมพันธภาพที่ดีทั้งต่อผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน มีความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนางาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพ ซึ่งวิทยาลัยฯ มีการติดตามประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ และนำผลการติดตามคุณภาพบัณฑิตมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นมา

เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยมีกรอบแนวคิดตามหลักการของ PDCA ที่ประกอบด้วย P = Plan (การวางแผน) อย่างรอบคอบ เพื่อ D = Do (การปฏิบัติ) อย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึง C = Check

(ตรวจสอบ) ผลที่เกิดขึ้น A = Action วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิภาพที่สุดก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม (ชนิกานต์ เรียร์สูตร, 2551) แล้วนำผลจากการปฏิบัตินั้นมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป การผลิตพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญหลักอย่างหนึ่งของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ก็ต้องอาศัยกระบวนการ PDCA ในการผลิตพยาบาลวิชาชีพเช่นเดียวกัน ซึ่งขั้นตอนการติดตามคุณภาพบัณฑิตนี้ก็คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการ PDCA จากผู้ใช้บัณฑิต คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวในการติดตามและประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้าน ดังแสดงในกรอบแนวคิดการวิจัย ของนักศึกษาพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี ปีการศึกษา 2553 และ ปีการศึกษา 2554 ขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นพยาบาลวิชาชีพในสถานบริการทุกระดับทั้งในหน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการประเมินคุณภาพบัณฑิตพยาบาลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพบัณฑิต ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้านของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

2. เปรียบเทียบคุณภาพของบัณฑิต ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์ 6 ด้านของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี ปีการศึกษา 2553 และ ปีการศึกษา 2554

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ ผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ได้แก่ หัวหน้างานหรือหัวหน้าหอผู้ป่วยที่บัณฑิตไปปฏิบัติงานด้วยอย่างน้อย 6 เดือน - 1 ปี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 195 คน และ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ได้แก่ หัวหน้างานหรือหัวหน้าหอผู้ป่วยที่บัณฑิตไปปฏิบัติงานด้วยอย่างน้อย 6 เดือน - 1 ปี ในปีการศึกษา 2553 และ 2554 จำนวนทั้งสิ้น 190 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 ของประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิตสำเร็จปีการศึกษา 2553 จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 และปีการศึกษา 2554 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ของประชากรผู้ใช้บัณฑิตแต่ละปีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพบัณฑิตปริญญาตรีตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา 6 ด้าน จำนวน 37 ข้อ เป็นแบบประเมินกลางจากส่วน

พัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ หน่วยงาน ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา 6 ด้าน จำนวน 37 ข้อ ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม 8 ข้อ ด้านความรู้ทางวิชาการ 9 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญา 6 ข้อ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 4 ข้อ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5 ข้อ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ 5 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha) ของแบบสอบถามโดยรวม เท่ากับ 0.94 ในผู้ใช้บัณฑิต ปีการศึกษา 2553 และ 0.96 ในผู้ใช้บัณฑิต ปีการศึกษา 2554

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง โดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้ตอบแบบสอบถามแล้วส่งกลับทางไปรษณีย์ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2553 – พฤษภาคม 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test independent

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานที่ปฏิบัติงานของผู้ใช้บัณฑิต ปีการศึกษา 2553 (n = 125) และปีการศึกษา 2554 (n = 65)

ข้อมูล	ปีการศึกษา 2553		ปีการศึกษา 2554	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	5	4.00	2	3.10
หญิง	120	96.00	63	96.90
อายุ				
21-30 ปี	4	3.20	3	4.40
31-40 ปี	21	16.80	17	23.10
41-50 ปี	58	46.40	35	52.50
51-60 ปี	42	33.60	10	20.00
สถานที่ปฏิบัติงาน				
โรงพยาบาลศูนย์	40	32.00	15	23.10
โรงพยาบาลทั่วไป	35	28.00	5	7.70
โรงพยาบาลชุมชน	45	36.00	31	47.60
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	3	2.40	8	12.30
โรงพยาบาลเอกชน	-	-	2	3.10
อื่นๆ	2	1.60	4	6.20

จากตารางที่ 1 ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ ระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวนร้อยละ 52.50 ปีการศึกษา 2553 ผู้ใช้บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ใน (รพ.ศูนย์น้อยกว่ารพ.ชุมชน) โรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา ปฏิบัติงานอยู่ในรพ.ศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 28.00 ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2554 ผู้ใช้บัณฑิตปฏิบัติงาน อยู่ในโรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.60 โรงพยาบาลศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 23.10 และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คิดเป็นร้อยละ 12.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายด้านและโดยรวมของระดับคุณภาพบัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต
ปีการศึกษา 2553 (n = 125) และปีการศึกษา 2554 (n = 65)

คุณภาพบัณฑิต	ปีการศึกษา 2553			ปีการศึกษา 2554		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.89	0.15	มาก	4.92	0.12	มาก
2. ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.82	0.24	มาก	4.82	0.22	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.81	0.30	มาก	4.80	0.34	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ	4.88	0.18	มาก	4.88	0.23	มาก
5. ด้านการวิเคราะห์/สื่อสาร/สารสนเทศ	4.84	0.25	มาก	4.84	0.28	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.85	0.21	มาก	4.87	0.24	มาก
คุณภาพโดยรวม	4.85	0.15	มาก	4.86	0.16	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก (ตารางที่ 2) ทั้งปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.85$, $SD = .15$) และปี
การศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.86$, $SD = 0.16$) และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.302$, $p = 0.769$)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาล
ศาสตร์ ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับสูงสุด ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.89$,
 $SD = 0.15$) ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.12$) รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ปีการศึกษา 2553 มีระดับเดียวกับปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.18$) ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.88$, $SD = 0.23$)
ตามมาด้วย ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.85$, $SD = 0.21$) ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.87$,
 $SD = 0.24$) ส่วนคุณภาพของบัณฑิตในระดับต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.30$)
ปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.34$) พบว่า ระดับคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
ในปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณภาพบัณฑิตตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับดีมากทั้งปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.85$, $SD = 0.15$) และปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.86$, $SD = 0.16$) และไม่มีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่าทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับสูงสุด ทั้งปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.89$, $SD = 0.15$) และปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.92$, $SD = 0.12$) ซึ่งอธิบายได้ว่าในปีการศึกษา 2553 และ ปี 2554 การจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตรของบัณฑิตรุ่นนี้ ซึ่งใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตปี 2550 ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนให้การดูแลอย่างเอื้ออาทร มุ่งความสัมพันธ์อันกัลยาณมิตร ระหว่างบุคคลต่อบุคคลตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบทางสังคม ด้วยการเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ ความเมตตา ความเอื้ออาทร ความสนใจ ความเอาใจใส่ ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ และจุดเน้นที่ให้การพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ตลอดระยะเวลา 4 ปี ที่นักศึกษาได้เรียนในรายวิชาต่างๆ ได้แก่ วิชา มนุษย์กับสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในชั้นปีที่ 1 วิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยในชั้นปีที่ 2 และ วิชาการพยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทุกรายวิชา ในชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 ตลอดจนแผนส่งเสริมการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรมที่ทางวิทยาลัยฯ จัดให้มีเพิ่มเติมต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษา โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยคุณธรรม จริยธรรมแห่งปัญญา (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี, 2553: 11-13) จึงทำให้บัณฑิตพยาบาลมีความรับผิดชอบต่อภาระงานของตนเอง เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิลอุบล แก้วอินทร์ (2554) ที่มีการติดตามและประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีที่สำเร็จปีการศึกษา 2550-2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ พบว่า บัณฑิตพยาบาลมีมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงสุด และสอดคล้องกับ

การศึกษาของวิบูลย์ลักษณ์ ปริยาวงศากุล (2549) ที่ติดตามและประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิสุทรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านคุณธรรมจริยธรรม ในระดับมาก

นอกจากนี้พบว่าคุณภาพบัณฑิตระดับรองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบตามมาด้วย ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพนั้น ด้วยวิทยาลัยฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น แผนงานสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา โครงการประสานความร่วมมือการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติกับแหล่งฝึกและชุมชน และโครงการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี สร้างสรรค์สิ่งดีสู่สังคมด้วยใจอาสา (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี, 2553: 11-13) และแผนงานพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี, 2554: 32-38) ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ ที่ระบุว่า พยาบาลวิชาชีพจะต้องมีความรู้และทักษะในการติดต่อสื่อสาร การนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีความตระหนักในความถูกต้องของการสื่อสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่ และทักษะด้านการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ

ส่วนคุณภาพของบัณฑิตที่มีระดับคะแนนต่ำสุด ซึ่งมีคุณภาพจัดอยู่ในระดับมากก็คือ ด้านทักษะทางปัญญา ปีการศึกษา 2553 ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.30$) และปีการศึกษา 2554 ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.34$) และเมื่อพิจารณาในรายข้อย่อย ระดับต่ำสุดตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตในปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554 เช่นเดียวกัน คือ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทางการวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ถึงแม้ว่า วิทยาลัยฯ ได้พัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เข้ามาในการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกในรายวิชาชีพทางการพยาบาลแล้วก็ตามจึงอาจเป็นไปได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีก

รวมถึงการนำวิธีการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทางการวิจัย และการนำนวัตกรรมที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา เข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในครั้งนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี และสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่จะทำการติดตามประเมินคุณภาพบัณฑิตที่มีคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาที่สังคมและสถาบันต้องการ คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรีในปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2554 ตามการรับรู้ของผู้ใช้ บัณฑิตไม่แตกต่างกัน คุณภาพของบัณฑิตโดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก แต่ด้านที่มีระดับคะแนนต่ำสุด ทั้ง 2 ปี คือ ด้านทักษะทางปัญญาเช่นกัน ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกรวมถึงการนำวิธีการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทางการวิจัย และการนำนวัตกรรมที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาเข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนยังต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ชนิกานต์ เจริญสูตร. (2551). **วงจร PDCA คืออะไร**. <http://eduserv.ku.ac.th/km/index.php> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2556.

นิลอุบล แก้วอินทร์. (2554). **การติดตามและประเมิน**

คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีที่สำเร็จปีการศึกษา 2550-2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี. สถาบันพระบรมราชชนก. <http://lib.bcnsurin.ac.th/ULIB/dublin.php?ID=13399110087> สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2556.

วิบูลย์ลักษณ์ ปริยาวงศากุล. (2549). **การติดตามและประเมินคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี. (2553). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2553 (ฉบับปรับปรุง เม.ย. 53)**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรีสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. (อัดสำเนา)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี. (2554). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554 (ฉบับปรับปรุง เม.ย. 54)**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสระบุรี สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. (อัดสำเนา)

แผนงานพัฒนาเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ. (2553). จดหมายข่าว พย.สสส. ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างสมรรถนะพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ 2 (กรกฎาคม 2553); หน้า 4. เข้าถึงจาก http://home.kku.ac.th/hpnn/files/Newsletter_Iss.02.pdf